

BEVOLKINGS REGISTRATIE

De registers van de Burgerlijke stand

Wat zijn het?

Wat kunt u erin vinden?

Hoe vindt u ze?

Wat zijn registers van de Burgerlijke Stand ?

Als iemand wordt geboren, trouwt of overlijdt wordt daarvan een akte opgemaakt. Dat gebeurt bij de Burgerlijke Stand van de gemeente. Die akten worden ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand. Die registers bevatten dus akten van alle geboorten, huwelijken en overlijdens die in die gemeente hebben plaatsgevonden.

De registers van de Burgerlijke Stand worden in tweevoud bijgehouden. Een exemplaar blijft bij de gemeente en gaat na verloop van tijd naar het gemeente- of streekarchief. Het andere exemplaar gaat naar de rechtbank en komt vandaar in het rijksarchief terecht. In iedere provinciehoofdstad is een rijksarchief. Daar worden dus exemplaren bewaard van alle registers van de Burgerlijke Stand uit de hele provincie.

N°. 4051

Op heeden *zeven juli* Achtthonderd Zes-en-Tachtig,
is vóór ons ondergeteekende Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Amsterdam, verschenen:
Johannes Michiel Drees
van beroep *kantoorbediende* oud *acht-en-twintig* Jaren, wonende
Staarlemmerplein N°. 23., welke heeft verklaard dat
op *vijf dixer* des na middags ten *drie*
ure, in het huis, staande *als boven* is geboren, een Kind van het
mannelyk geslacht, uit *Anna Sophia van Dobbenburgh*
van beroep *geen* — wonende *als boven zyne Echtgenoot*

welk Kind zal genaamd worden

Willem

van welke Verklaring wij deze Akte hebben opgemaakt in tegenwoordigheid van *Willem*
Drees van beroep *winkelier* oud *twee-en-veertig* Jaren,
wonende *Bemolensstraat 8* en van *Krijg*
van Dobbenburgh van beroep *Schuitenvoerders* oud *vijftig* Jaren,
wonende *Staarlemmerplein 62* en is deze Akte door ons, benevens
den vader en de Getuigen, na voorlezing onderteekend.

1 *J. Drees* 2 *J. van* } *Krijg*
3 *van Dobbenburgh*

Afb. 1

● Geboorteakte
Willem Drees
BS Amsterdam 1886.

De Heer en Mevrouw de Groote
vanden Kruisland-Lodder geeren
met grote blijdschap berispt van de
geboorte van hun dochter

Catelijnje Meynou

Wat vindt u in de registers van de Burgerlijke Stand?

1. Geboorteakten

In de geboorteakte wordt de aangifte van de geboorte van een kind vastgelegd. U vindt in de akte de volgende gegevens:

- de achternaam en a **voornamen van het kind**
- de datum en het tijdstip van geboorte
- het geboorteadres
- de naam, het beroep en de woonplaats van de ouders
- de naam, het beroep en de woonplaats van de aangever. Dit is meestal de vader
- de namen van twee getuigen (vóór 1934)
- als de ongehuwde moeder naderhand trouwt, wordt het kind vaak door haar echtgenoot erkend. Dit wordt in de kantlijn van de geboorteakte van het kind vermeld, soms ook in de huwelijksakte. Het wil niet zeggen dat deze echtgenoot ook echt de vader van het kind is

2. Huwelijksakten en huwelijksbijlagen

huwelijksakte

In de huwelijksakte vindt u de volgende gegevens:

- de datum van het huwelijk
- de naam, de leeftijd, het beroep en de woonplaats van bruid en bruidegom
naam, beroep en woonplaats van de ouders van bruid en bruidegom. Als een ouder overleden is wordt dit ook vermeld
- de namen van de getuigen, met hun beroep, leeftijd, woonplaats en hun relatie tot bruid en bruidegom (familie of goede bekenden)

- Gedeelte van de huwelijksakte van koningin Wilhelmina -1902.

huwelijksbijlagen

Bij de ondertrouw moeten bruid en bruidegom verscheidene stukken inleveren. Deze worden huwelijksbijlagen genoemd. Het kan gaan om:

- de geboorteakte of (indien geboren vóór 1811) de doopinschrijving van bruid en bruidegom, in afschrift
- de overlijdensakte van een overleden vorige echtgeno(o)te, in afschrift
- de verklaring van toestemming van de ouders. Tot de leeftijd van 30 jaar had men hun toestemming nodig om te kunnen trouwen. Waren de ouders niet bij het huwelijk aanwezig, dan werd hun schriftelijke toestemming ingeleverd. Als de ouders overleden waren leverde men afschriften in van de overlijdensakten en soms zelfs die van de grootouders
- het militiebewijs. De bruidegom leverde tot 1911 een certificaat van de nationale militie in om te bewijzen dat hij aan de dienstplicht had voldaan of ervan was vrijgesteld. Dit certificaat bevat vaak ook een ingevuld signalement van de bruidegom

huwelijksaangiften en -afkondigingen

In de woonplaats van bruid en bruidegom worden registers bijgehouden van de afkondiging van een voorgenomen huwelijk. Wanneer niet bekend is waar een huwelijk heeft plaatsgevonden, kunnen via deze registers de plaats en datum van afkondiging van het huwelijk achter-

- Trouwfoto van koningin Wilhelmina en Hendrik op 7 februari 1901 in de Haagse Grote Kerk.

Afb.2

Heden des ^{negentien-honderd-tien, compareerden}
in het Raadhuis voor aan ^{ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente's Grooten-Hage,}
compareerden, de in deze akte genoemde vorstelijke
bloedverwanten en de getuigen, met goedkeuring
der doorhaling van drie honderd zes en vijftig gedrukte woorden
Leijonijf Jozef J. M. de Koning
Wilhelmina

die ons verzoekt hebben over te gaan tot de voltrekking van hun huwelijk, waaraan de
afkondiging en wederzijdse verandering alhier hebben plaats gehad

Gracie
Emma
Theod. Prins van Oranje
Frans J. M.

Afb.3

- de datum en het tijdstip van overlijden
- de namen en beroepen van de aangevers
- meestal de namen van de ouders en hun woonplaats. Zijn ze overleden dan wordt dat ook vermeld
- de naam van de eventuele huwelijks-partner. De namen van eventuele kinderen worden niet vermeld. Wilt u weten of er op het tijdstip van het overlijden kinderen waren, dan is dat te achterhalen door middel van de Memories van Successie (zie zoekwijzer 1)

Hoe vindt u een geboorte-, huwelijks- of overlijdensakte?

gemeente

Op dit moment is er nog geen algemene databank aan de hand waarvan alle akten van de Burgerlijke Stand sinds 1811 zijn te achterhalen. U vindt nu een akte als u weet in welke gemeente de geboorte, het huwelijk of het overlijden heeft plaats gevonden. U kunt de akte vinden in het rijksarchief van de pro-

vincie waarin die gemeente ligt. Het andere exemplaar van de akte wordt bewaard in het gemeente- of streekarchief van de betreffende gemeente. De huwelijksbijlagen vindt u meestal alleen in de rijksarchieven.

tienjaarlijkse tafels

In de rijksarchieven zijn de akten nu nog per gemeente geordend. Weet u in welke gemeente u een akte moet zoeken, dan vindt u die aan de hand van de zogenaamde tienjaarlijkse tafels. Iedere gemeente heeft aparte tafels. Deze tafels zijn lijsten waarin per tien jaar in alfabetische volgorde de namen zijn vermeld van iedereen die in die periode in die gemeente is geboren, gehuwd en overleden. Er zijn aparte tafels voor geboorten, voor huwelijken en voor overlijdens.

Achter elke naam in de tienjaarlijkse tafels wordt de datum van de akte vermeld. Aangezien de akten geborgen zijn op volgorde van datum kunt u de akte snel vinden. In sommige grote plaatsen zijn er per jaar meerdere registers. In dat geval vindt u een verwijzing naar het nummer van het register en het aktenummer (zie afbeelding 6).

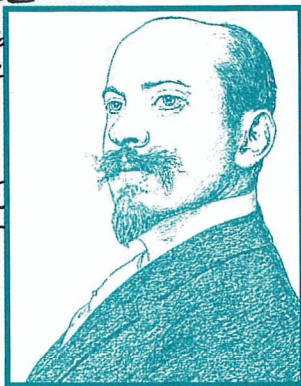
persoonskaarten

Akten van personen die na 1938 in Nederland zijn overleden, zijn gemakkelijk te achterhalen, ook als u de gemeente niet weet. Van deze personen bewaart het Centraal Bureau voor Genealogie (CBG) in Den Haag de zogenaamde persoonskaarten. Deze kaarten bevatten onder andere de volledige naam van de betreffende persoon, de plaatsen en data van geboorte, huwelijk en overlijden en de namen van ouders en echtgenoten met data van geboorte. Ook bevatten deze kaarten dikwijls de namen en gegevens van eventuele kinderen.

Namen van Doornamen van Overledenen		Overlijdensdata	
Wagman	Houtvrijze	30 Januarij	1847
Wagman	Berend	29 April	1844
Wagman	Dirk	7 December	1843
Wagman	Dirk	19 December	1846
Wagman	Stenen	26 Januarij	1849
Wagman	Catharina	5 April	1851
Wagman	Bl. Zabeth	10 Maart	1848
Wagman	Adriana	2 Junij	1848
Wagman	Elken Pracht	29 Julij	1850
Wagman	Nicolaas Jan van	10 December	1849
Wagman	Janes	17 December	1847
Wagman	J. J. A.	20 October	1851
Wagman	Gez. Maria Adriana	4 Julij	1848
Wagman	Gez. Jan	16 Junij	1845
Wagman	Jan	12 Maart	1847
Wagman	Nicolaas	19 December	1844
Wagman	Maria	7 December	1847
Wagman	Maria Catharina	21 Augustus	1842
Wagman	Anna Maria van der	14 Maart	1844
Wagman	Janje Wilhelmina	27 Oct	1845
Wagman	Jan van der	12 Maart	1846
Wagman	Gez. van	22 December	1846
Wagman	Gez. van der	20 December	1846
Wagman	Willema van	20 Maart	1847

voor mij, Aankomst van den Burgerlijken
 Gekke Bernard
 en, Begravenisondernemer
 en, en
 melis Kripscheer
 en, en spreker
 en, en
 en, te Rheaden

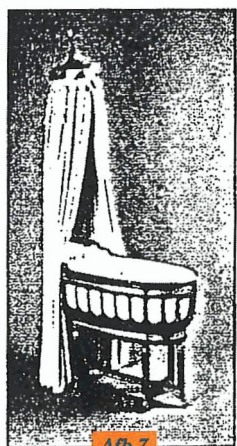
me Couperus
 Petherburgige
 Craverhage
 echtgenoot van Elisa-
 a Hohama David
 s Couperus en van Johanna
 Reijnt. beide overled
 t is voorgelezen en geteekend.

H.J. Haverman, "Louis Couperus", 1897

Bladzijde uit de Tienjaarlijkse Tafel van overledenen in de gemeente Rotterdam over de jaren 1843-1852.

Amsterdamse wieg van prinses Juliana, Soestdijk 1909.

Afb. 7

Alleen op schriftelijk verzoek (Postbus 11755, 2502 AT Den Haag) wordt u, tegen betaling, een uittreksel van de persoonskaart toegezonden.

Beschikbaarheid

De registers van de Burgerlijke Stand komen pas na een bepaald aantal jaren vrij ter inzage. Hieronder vindt u een opgave van de periodes waaruit de verschillende soorten akten openbaar zijn:

Geboorte

vóór 1903

Huwelijk

vóór 1923

Overlijden

vóór 1943

De gegevens in het Bevolkingsregister zijn vóór 1920 niet op achternaam maar op straatnaam ingericht. Van elk huis werden van alle bewoners, inclusief inwonend personeel, gegevens over geboorte-

datum, datum van vestiging en vertrek of datum van overlijden, beroep, religie, burgerlijke staat en relatie tot het gezinshoofd vastgelegd. Sinds 1939 zijn persoonskaarten ingevoerd. Komt iemand te overlijden, dan gaat de persoonskaart naar het Centraal Bureau voor Genealogie.

Van het Bevolkingsregister bestaat maar één exemplaar. Dat bevindt zich in het gemeente- of streekarchief. Sommige rijksarchieven hebben films van het Bevolkingsregister in bezit.

● Huwelijk uit 1890, Hekelingen

Wilt u gegevens uit akten van later datum, dan kunt u een afschrift vragen bij de Burgerlijke Stand van de betreffende gemeente. Van niet-openbare akten van vóór 1951 kunt u tegen betaling ook een afschrift krijgen bij de rijksarchieven.

Registers van de Burgerlijke Stand worden veel gebruikt. Daarom kunnen de originelen niet meer ter inzage worden gegeven. U kunt ze alleen in kopie (meestal microfilm) inzien. Als de kopie slecht leesbaar is krijgt u het origineel ter inzage.

Bevolkingsregister

De registers van de Burgerlijke Stand worden dikwijls verwisseld met het Bevolkingsregister. Dit is een heel andere instantie, die andere gegevens bewaart. In de registers van de Burgerlijke Stand worden bepaalde gebeurtenissen vastgelegd: geboorte, huwelijk en overlijden. Het Bevolkingsregister legt vast wie er per woning in de gemeente woont. Daarbij wordt geregistreerd wanneer de bewoners daar zijn gekomen, waar ze vandaan komen en als ze vertrekken waarheen ze zijn gegaan.

In pace Christi

In dierbare herinnering aan onze Moeder
ELISABETH DE GRAAF
sinds 1934 weduwe van
ABRAHAM VAN DEN BERG

Ze werd geboren te Oterleek in Noord-Holland op 1 Juni 1887 en overleed, na gesterkt te zijn door de genade van de Heilige Sacramenten der Stervenden, in het St. Antoniusziekenhuis te Utrecht op 4 October 1950.
Haar lichaam werd ter ruste gelegd op het katholiek kerkhof aan de Prinsesse-laan aldaar de 9e October.

Woord

akte
schriftelijk stuk waarin een feit of rechtshandeling wordt vastgelegd

bevolkingsregister
register waarin wordt vastgelegd wie er per huis in een gemeente woont

doopinschrijving
aantekening in een register van een kerkgenootschap, dat iemand is gedoopt, met vermelding van datum en ouders

geboorteakte
akte, opgemaakt door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, waarin de aangifte van de geboorte van een kind wordt vastgelegd

getuige
persoon die bij een rechtshandeling aanwezig is en de akte mee-ondertekent

huwelijksaangifte
schriftelijke vastlegging van een voorgenomen huwelijk in de woonplaats van bruid en bruidegom

huwelijksaankondiging
bekendmaking van een voorgenomen huwelijk in een register

huwelijksakte
akte, opgemaakt door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, van de voltrekking van een huwelijk, ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand

huwelijksbijlagen
stukken die ingeleverd moeten worden als men gaat trouwen

huwelijksregister
register, waarin alle bij de Burgerlijke Stand van een gemeente opgemaakte huwelijksakten worden ingeschreven

memorie van successie
verklaring over de nalatenschap die na overlijden wordt opgemaakt

militie
leger, dienstplicht

ondertrouw
de periode tussen de huwelijksaangifte en het huwelijk

overlijdensakte
akte, opgemaakt door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de aangifte van een overlijden

persoonskaart
kaart met persoonlijke gegevens, bijgehouden van iedereen die na 1938 in Nederland is overleden, schriftelijk aan te vragen bij het Centraal Bureau voor Genealogie

registers van de Burgerlijke Stand
per gemeente bijgehouden registers van alle akten van geboorte, huwelijk en overlijden

signalement
persoonsbeschrijving

tienjaarlijkse tafels
lijsten waarin per tien jaar in alfabetische volgorde de namen zijn vermeld van iedereen die in die periode in die gemeente is geboren, gehuwd en overleden

vonnis
uitspraak van een rechterlijk college, bijvoorbeeld over een echtscheiding

Literatuur

R.F. Vulmsma, *Burgerlijke Stand en bevolkingsregister* (Den Haag 1988);
R. van Drie e.a., *Genealogie van stamboom tot familiegeschiedenis* (Den Haag 1988);
Adri P. van Vliet (red.), *Brabanders gezocht. Gids voor stamboomonderzoek in Noord-Brabant* ('s-Hertogenbosch/Den Haag 1995);
Pieter van Wissing (red.), *Geldersen gezocht. Gids voor stamboomonderzoek in Gelderland* (Arnhem/Den Haag 1996).

Nuttige adressen

Centraal Bureau voor Genealogie, Prins Willem-Alexanderhof 22, Den Haag, postbus 11755, 2502 AT, tel. 070-3150500, fax 070-3478394.
Openingsuren: maandag-vrijdag 9.30-16.00 uur, dinsdag 18.00-21.30 uur, zaterdag 9.00-13.00 uur (behalve zaterdags voor de feestdagen).

Rijksarchiefdienst

De rijksarchiefdienst bestaat uit het Algemeen Rijksarchief in Den Haag en 11 rijksarchieven. In elke provinciehoofdstad bevindt zich een rijksarchief. Samen vormen die het netwerk van rijksarchieven.

Openingstijden

De rijksarchieven zijn vanaf maandagmiddag tot en met vrijdag of zaterdag open. Informeer voor de precieze openingstijden bij het rijksarchief van uw keuze.

Illustraties

Rijksarchief Noord-Holland : afb. 1 en 4
RVD : afb. 2 en 7
Algemeen Rijksarchief : afb. 3 en 6
Rijksarchief Gelderland : afb. 5
Overige illustraties uit persoonlijke archieven
Beau Design

RIJKSARCHIEFDIENST

Algemeen Rijksarchief
Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE 's-Gravenhage
tel. 070-3315400

Het Groninger archief
Cascadeplein 4 - 9726 AD Groningen
tel. 050-5992000

Ryksargyf Fryslân
Boterhoek 3 - 8911 DH Leeuwarden
tel. 058-2127103

Rijksarchief in Drenthe
Brink 4 - 9401 HS Assen
tel. 0592-313523

Rijksarchief in Overijssel
Eikenstraat 20 - 8021 WX Zwolle
tel. 038-4540722

Rijksarchief in Gelderland
Markt 1 - 6811 CG Arnhem
tel. 026-4420148

Rijksarchief in Flevoland
Visarenddreef 1 - 8232 PH Lelystad
tel. 0320-265750

Het Utrechts Archief i.o.
Alexander Numankade 199/201
3572 KW Utrecht - tel. 030-2753275

Rijksarchief in Noord-Holland
Kleine Houtweg 18
2012 CH Haarlem - tel. 023-5172700

Rijksarchief in Zeeland
St. Pieterstraat 38
4331 EW Middelburg
tel. 0118-638920

Rijksarchief in Noord-Brabant
Zuid-Willemsvaart 2
5211 NW 's-Hertogenbosch
tel. 073-6818500

Rijksarchief in Limburg
St. Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht
tel. 043-3217051

Concerndiensten
Prins Willem-Alexanderhof 20
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage
tel. 070-3315550
e-mail: rad@euronet.nl
web-site: www.archief.nl

samenstelling
Rob Beurse, Hans van Felius, Annabel Meddens, Harrie-Jan Metselaars en Aletha Steijns.

vormgeving
Beau Design Spijkenisse

druk
Drukkerij Enroprint b.v. Rijswijk